

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
NR WO – 078-5/17

Warszawa, 2 lutego 2017 r.

dot. VII.511.25.2016.AJK

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2017 -02- 03
ZAL.	38 + PUBLIKACJA NR .....

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w związku z wystąpieniem Pana Rzecznika z dnia 27 stycznia br. uprzejmie przedstawiam poniżej informację na temat działań podjętych przez Krajową Radę Sądownictwa w następstwie podjętego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej postanowienia z dnia 22 czerwca 2016 r. Nr 1130.9.2016 w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego zawierającego odmowę powołania 10 osób:

1. w dniu 28 czerwca 2016 r. do Biura KRS wpłynęło wystąpienie Pana Andrzeja Dery Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP przesyłające kopię wyżej wymienionego postanowienia;
2. w dniu 6 lipca 2016 r. na posiedzeniu plenarnym Rada zajęła stanowisko w sprawie odmowy powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem o powołanie na stanowiska sędziowskie. Ponadto, Rada powołała zespół do opracowania stanowiska dotyczącego sposobu powołania przez Prezydenta RP kandydatów na stanowiska sędziowskie, a także postanowiła zasięgnąć opinii profesorów: Ryszarda Piotrowskiego oraz Marka Chmaja;
3. w trakcie posiedzenia KRS w dniu 29 lipca 2016 r. Wiceprzewodniczący Rady sędzia Piotr Raczkowski poinformował członków Rady o wynikach rozmowy z Panią Małgorzatą Sadurską Szefem Kancelarii Prezydenta RP oraz, że wpłynęły do Biura

Rady opinie sporządzone przez profesorów: Ryszarda Piotrowskiego oraz Marka Chmaja;

4. w związku ze stanowiskiem Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 lipca 2016 r. w dniu 2 września 2016 r. Prezydent RP spotkał się z Prezydium Rady, na którym przedstawione zostało stanowisko KRS co do braku jawnych okoliczności stanowiących podstawę podjęcia postanowienia o odmowie powołania osób do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego;
5. w dniu 3 września 2016 r. odbył się zorganizowany przy współudziale Krajowej Rady Sądownictwa Nadzwyczajny Kongres Sędziów, na którym m.in. były omawiane następstwa odmowy powołania 10 osób przez Prezydenta RP;
6. w dniu 15 września 2016 r. podczas obrad plenarnych Rada podjęła stanowisko w sprawie odmowy powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem o powołanie na stanowiska sędziowskie.

Jednocześnie załączam niżej podane odpisy, wyciągi oraz informacje dokumentujące działania podjęte przez Krajową Radę Sądownictwa:

1. wyciąg z protokołu posiedzenia Rady z dnia 6 lipca 2016 r. w części dotyczącej kwestii odmowy powołania sędziów przez Prezydenta RP;
2. odpis stanowiska KRS z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie odmowy powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem o powołanie na stanowiska sędziowskie;
3. wyciąg z protokołu posiedzenia Rady w dniach 26-29 lipca 2016 r. w części dotyczącej informacji przedstawionej przez Wiceprzewodniczącego Rady sędziego Piotra Raczkowskiego;
4. wyciąg z protokołu posiedzenia Rady z dnia 31 sierpnia 2016 r. w części dotyczącej dyskusji na temat spotkania Prezydium Rady z Prezydentem RP;
5. odpis stanowiska KRS z dnia 15 września 2016 r. w sprawie odmowy powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem o powołanie na stanowiska sędziowskie;
6. wyciąg z protokołu posiedzenia Rady w dniach 13-16 września 2016 r. w części dotyczącej przygotowania stanowiska KRS z dnia 15 września 2016 r.;
7. książkę przygotowaną pod redakcją SSR Grzegorza Borkowskiego – Szefa Biura KRS – zawierającą materiały z Nadzwyczajnego Kongresu Sędziów, który odbył się w dniu 3 września 2016 r.;

8. komunikat Rzecznika Prasowego Krajowej Rady Sądownictwa SSO Waldemara Żurka zawierający informację o wpływie do Rady postanowienia Prezydenta RP o odmowie powołania 10 kandydatów wskazanych przez KRS do pełnienia urzędu sędziego;
9. informację ze strony Kancelarii Prezydenta RP o spotkaniu Prezydenta RP z Prezydium Rady;
10. komunikat Rzecznika Prasowego Krajowej Rady Sądownictwa SSO Waldemara Żurka po zakończeniu Nadzwyczajnego Kongresu Sędziów.

2 pułkownik

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

Piotr Raczkowski
Płk Piotr Raczkowski

Sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 6 lipca 2016 r.

**w sprawie odmowy powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem
o powołanie na stanowiska sędziowskie**

W związku z postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 czerwca 2016 r., Nr 1130.9.2016, którym odmówił powołania dziesięciu kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa na stanowiska sędziowskie, Rada zwraca uwagę, że procedura powoływania sędziów, określona w art. 179 Konstytucji wymaga współdziałania Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z Krajową Radą Sądownictwa, w szczególności, gdy uwzględni się znaczenie i rangę nominacji sędziowskich dla prawidłowego funkcjonowania państwa i gwarancji niezawisłości sędziów. Takie współdziałanie nie jest jednak możliwe bez transparentności podejmowanych czynności na wszystkich etapach procesu nominacyjnego. Zaistniała sytuacja pozbawiła Radę możliwości poznania przyczyn odmowy powołania sędziów przez Prezydenta.

W związku z tym Krajowa Rada Sądownictwa dostrzega pilną potrzebę wyjaśnienia zasad współdziałania w procedurze nominacyjnej sędziów w trakcie spotkania z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej.

Przewodniczący

Krajowej Rady Sądownictwa

SSN Dariusz Zawistowski

BIURO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Golcew
Marek Golcew

Wyciąg

Protokół Nr 13/2016 posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 6 lipca 2016 r.

W posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa uczestniczyło 19 osób.

Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Obrady otworzył Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa sędzia Dariusz Zawistowski

(.....)

Sędzia Dariusz Zawistowski poinformował, że porządek obrad został rozszerzony kolejno o punkty 5.8, 5.9 i 5.10. Ponadto przypomniał, że Rada w dniu dzisiejszym zajmie się również kwestią odmowy powołania sędziów przez Prezydenta RP, która zawarta będzie w pkt. 5.11 porządku obrad. W ocenie Prezydium decyzja Prezydenta RP wywarła bardzo poważne konsekwencje, ponieważ pojawiły się w prasie komentarze, że jest ona pewną formą weryfikacji postawy sędziów. Rodzi to negatywne konsekwencje, ponieważ jest bezpośrednio związane z niezawisłością sędziów.

* Rada jednogłośnie zaakceptowała przyjęcie porządku obrad wraz z uzupełnieniem (przy obecności 16 osób).

(.....)

pkt 5.11 porządku obrad:

Sędzia Dariusz Zawistowski poinformował, że Rada powinna zająć stanowisko w sprawie odmowy powołania sędziów przez Prezydenta RP, ponieważ jest to kwestia niezwykle istotna. W jego ocenie najważniejszą kwestią jest rozstrzygnięcie zasadniczego problemu, jakie czynności Rada powinna wszcząć w obecnej sytuacji. Przypomniał, że zmieniły się przepisy dotyczące podejmowania uchwał przez Krajową Radę Sądownictwa i istnieje możliwość wznowienia postępowania, w którym

uchwała zapadła. Pojawia się więc pytanie, czy decyzja Prezydenta RP nie jest podstawą do uruchomienia ponownej procedury i dokonania ponownej oceny kandydatów. Nie można wykluczyć, że Prezydent RP będzie chciał z drogi odmowy korzystać w przyszłości. Przypomniawszy, że w 2007 r. kiedy Prezydent RP Lech Kaczyński również odmówił powołania sędziów Rada została poinformowana, że sędziowie nie zostaną powołani. W obecnej sytuacji Prezydent RP wydał postanowienie, w którym powołał się na konkretną podstawę prawną swojej decyzji, dlatego Rada ma do czynienia z nową sytuacją prawną. Należałoby podkreślić, że w procesie powoływania sędziów określone uprawnienia posiada Krajowa Rada Sądownictwa oraz określone uprawnienia posiada Prezydent RP, lecz wedle idei tego trybu w procesie wymagane jest współdziałanie głowy państwa i Krajowej Rady Sądownictwa. Przykładowo, kiedy Prezydent miał wątpliwości co do powołania sędziów mógł zwrócić wnioski Krajowej Radzie Sądownictwa powołując się na konkretne okoliczności, tak aby Rada mogła na to zareagować. W jego ocenie Rada powinna zwrócić uwagę na to, że jest to bardzo poważna sytuacja z punktu widzenia ustrojowego i wymagane jest współdziałanie i nawiązanie kontaktu z Prezydentem RP celem omówienia jak współpraca miałaby wyglądać oraz czego Prezydent od Rady oczekuje. Ponadto podkreślił, że jedną z zasadniczych wątpliwości jest brak uzasadnienia postanowienia Prezydenta - przez co Rada nie wie, dlaczego Prezydent z uprawnienia odmowy skorzystał.

Sędzia Waldemar Żurek wyjaśnił, że uchwała z 13 grudnia 2007 roku, kiedy ś. p. Lech Kaczyński odmówił powołania sędziów, do chwili obecnej nie została zmieniona. Rada nigdy nie zajęła w tej sprawie innego stanowiska. Zacytował fragment stanowiska Rady w sprawie odmowy powołania sędziów przez Prezydenta RP w 2007 r. Przypomniawszy, że zalecenia wszystkich instytucji europejskich mówią, że Rady powinny być tak skonstruowane, żeby większość stanowili sędziowie i Rady powinny dokonywać wyborów kandydatów na sędziów. Podał przykład Ukrainy, w sprawie której Komisja Wenecka stwierdziła, że nie ma zastrzeżeń wobec mianowania sędziów przez Prezydenta, lecz jest on związany wnioskiem Rady Sądownictwa, formalizując decyzję podjętą przez Radę. Podkreślił, że według poglądów konstytucjonalistów wybór sędziów jest prerogatywą Prezydenta i nie musi się on ze swojej decyzji tłumaczyć, a także nie musi jej nawet uzasadniać. Nie podziela on tego zdania, ponieważ istnieją również przeciwne poglądy teoretyków

prawa konstytucyjnego, które mówią, że jeżeli przesunie się punkt ciężkości na decyzję Prezydenta może to spowodować sytuację, w której jedynie Prezydent będzie decydował kto zostanie mianowany sędzią. Ponadto niepokoi go stanowisko Ministra Sprawiedliwości, który stwierdził, że gdyby Prezydent miał dwóch kandydatów nie doszłoby do takiej sytuacji jaka zaistniała obecnie. Podzielił zdanie przewodniczącego Rady odnośnie wyciągnięcia ręki, ponieważ najważniejsze jest znalezienie porozumienia w tej sprawie.

Sędzia Wiesław Johann stwierdził, że słowa sędziego Waldemar Żurka odnośnie oczekiwania Rady na wyciągnięcie ręki w sytuacji, gdy rzecznik prasowy Krajowej Rady Sądownictwa zaatakował Prezydenta podważając jego decyzję brzmią śmiesznie. Przypomniał, że stosunek Prezydenta RP do Krajowej Rady Sądownictwa wynika z jego pozycji ustrojowej w państwie jako głowy państwa. Przypomniał, że Rada miała okazję się przekonać, że Prezydent swoją życzliwość potrafił wykazać, gdy Rada podejmowała w Warszawie przedstawicieli Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa, gdy zwrócono się z prośbą o zorganizowanie spotkania z prezesem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz gdy wyraził gotowość do spotkania z Krajową Radą Sądownictwa w celu omówienia najważniejszych problemów związanych z wymiarem sprawiedliwości. Rada nie powinna czekać na wyciągnięcie ręki ze strony Prezydenta w momencie, gdy został on niezyczliwie zaatakowany. Ponadto chciałby, aby wyjaśnić mu jakie kompetencje posiada rzecznik prasowy Krajowej Rady Sądownictwa oraz, czy jego wypowiedzi prasowe są wypowiedziami Rady czy prywatnymi wypowiedziami sędziego Waldemara Żurka. W jego ocenie cały konflikt rozpoczął się od artykułu w Gazecie Wyborczej pt. „Prezydent sędzi sędziów”. Stwierdził, że jeżeli stanowisko sędziego Waldemar Żurka w artykule Gazety Wyborczej było stanowiskiem Rady musi on zaprotestować. Wyraził pogląd, że pozycja rzecznika prasowego jest jednoznaczna. Powinien on działać na podstawie upoważnienia i ma informować opinie publiczną o działaniach instytucji, którą reprezentuje. Nie zabrania on i nie komentuje prywatnych wystąpień sędziego Waldemara Żurka, ponieważ każdy ma prawo do własnego zdania i obrony poglądów, lecz jeżeli sędzia wypowiada się w imieniu Krajowej Rady Sądownictwa musi robić to w sposób odpowiedni. Podkreślił, że problem niepowołania przez Prezydenta RP sędziów jest problemem znacznie złożonym. Rozumie, że sędzia Waldemar Żurek odwołuje się do wygodnej z punktu widzenia Rady uchwały z 2007

r., lecz on odwoła się do dwóch orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Poinformował, że wedle postanowienia z 23 czerwca 2008 r. Trybunał wyraźnie stwierdził, że kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa są to różne akty będące wykonaniem odmiennej kompetencji Konstytucji. Również wedle orzeczenia z 2012 r. Trybunał Konstytucyjny podtrzymuje swoje stanowisko i stwierdza, że przepis określa odrębne dla obu organów w zakresie wykonywania czynności, w których zakresy przedmiotowe nie są tożsame. Próbując odpowiedzieć na pytanie przewodniczącego co Rada powinna w obecnej sytuacji zrobić stwierdził, że Rada nie jest na chwilę obecną w stanie przygotować stanowiska, w którym w sposób jednoznaczny określiłaby jak traktować decyzję Prezydenta RP. Zaproponował, zwrócenie się do konstytucjonalistów o wydanie opinii, która mogłaby pomóc w przygotowaniu stanowiska Rady. Stwierdził, że zabiegi zaprezentowane w ostatnim czasie mogą zburzyć dialog z Prezydentem. Podkreślił, że niesłuchanie ceni sobie pracę w Krajowej Radzie Sądownictwa, lecz zawsze będzie reprezentował pogląd, że Prezydenta atakować nie wolno, ponieważ jest to głowa państwa oraz najwyższy przedstawiciel. Zasugerował, aby sędzia Waldemar Żurek, jeżeli ma ochotę wypowiadać swoje prywatne opinie niech się wypowiada jako sędzia Waldemar Żurek, a nie jako Rzecznik Krajowej Rady Sądownictwa.

Posel Borys Budka poparł stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa, o którym mówił sędzia Waldemar Żurek. Nie chciałby, aby Krajowa Rada Sądownictwa była wciągnięta w bieżącą politykę, lecz jak słyszy wypowiedzi sędziego Wiesława Johanna o nieżyczliwym zaatakowaniu Prezydenta RP stwierdza, że wychodzi on poza swoją rolę. W jego ocenie Prezydent RP prezentując swój stosunek do Trybunału Konstytucyjnego oraz do władzy sądowniczej sam sobie wystawia najlepsze świadectwo. Podziękował sędziemu Waldemarowi Żurkowi, że w sposób jasny i czytelny prezentuje to co powinno stanowić nadal podstawę do stanowisk Krajowej Rady Sądownictwa, mianowicie do tego, że Konstytucja nie może być naginana tylko dlatego, że ktoś nie potrafi uszanować niezależności władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej. Idąc takim rozumowaniem Prezydenta kolejnym krokiem może być odmowa zaprzysiężenia ministra na wniosek Prezesa Rady Ministrów, ponieważ Konstytucja mówi, że jest to prerogatywa Prezydenta. Ponadto idąc tym tokiem rozumowania po przedstawieniu przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego trzech kandydatów Prezydent odmówi,

ponieważ jest to jego prerogatywa. Idąc tym tokiem rozumowania dojdzie do nagminnego naruszania trójpodziału władzy i dalszego naruszania przez władzę wykonawczą zasady niezależności sędziowskiej. W jego ocenie może dojść do sytuacji, w której zatracone zostanie poczucie bądź zrozumienie pojęcia niezależności sądowniczej. Nikt nie odbiera Prezydentowi RP jego prerogatyw, lecz traktowanie Krajowej Rady Sądownictwa w sposób, który prezentuje dyrektor Biura Prasowego Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Marek Magierowski pokazuje stosunek głowy państwa do innych konstytucyjnych organów. Podkreślił, że miarą stosunków do Krajowej Rady Sądownictwa nie może być wola przyjęcia prezesa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, czy ugoszczenia przedstawicieli Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa. Obecnie toczy się daleko idący spór o to, jak daleko może sięgać ingerencja głowy państwa w proces powoływania sędziów, w proces wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego, w proces ingerowania w postępowania sądowe oraz w proces dyscyplinarny. W tych kwestiach nie pojawiają się żadne odpowiedzi ze strony Prezydenta. Natomiast rolą Rzecznika Krajowej Rady Sądownictwa jest jasne i czytelne prezentowanie stanowisk, które Rada zajmuje. Podkreślił, że głos środowiska sędziowskiego w obecnej chwili jest bardzo potrzebny, ponieważ patrząc na tempo prac legislacyjnych w Sejmie w przyszłości może być na niego za późno.

Sędzia Wiesław Johann w ramach odpowiedzi stwierdził, że poseł Borys Budka albo źle rozumie rolę rzecznika prasowego, albo nie zrozumiał sensu jego wypowiedzi. Podkreślił, że w dniu dzisiejszym Rada rozmawia na temat podjęcia stanowiska w sprawie niepowołania sędziów przez Prezydenta RP. Krajowa Rada Sądownictwa w tej kwestii nie zajęła żadnego stanowiska, natomiast to co zostało przekazane mediom przez rzecznika prasowego było jego prywatnymi opiniami. Stwierdził, że słyszał jego stanowisko w sprawie przestrzegania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, dlatego zaproponował, aby poseł zapoznał się z treścią postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 23 czerwca 2008 r. oraz z drugim orzeczeniem Trybunału z 9 czerwca 2013 r. oraz z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2009 r. Na koniec ponownie oświadczył, że Krajowa Rada Sądownictwa w sprawie odmowy powołania sędziów przez Prezydenta RP nie zajmowała stanowiska.

Senator Stanisław Gogacz stwierdził, że: mówiąc o prerogatywie Prezydenta mówi się o instytucji, która polega na tym, że przy skorzystaniu z prerogatywy Prezydent nie musi uciekać się do kontrasygnaty żadnej z istniejących władz w państwie. Jeżeli hipotetycznie Prezydent mógłby tylko zgodzić się z decyzjami Krajowej Rady Sądownictwa to jego władza byłaby umniejszana, ponieważ Prezydent pełniłby rolę kogoś w rodzaju notariusza. W momencie kiedy Prezydent może zarówno nominować jak i odmówić nominacji spełniona jest istota jego władzy.

Sędzia Gabriela Ott powiedziała, że w obliczu problemu prerogatywy, który się stworzył wszyscy zgodnie uważają, że jest to sytuacja, która wymaga kolejnych działań. W obecnej chwili Rada nie wie, czy zaszły nowe okoliczności, które wymagałyby od Rady podjęcia kolejnych działań. Poparła wypowiedź sędziego Wiesława Johanna odnośnie nie zajmowania stanowiska przez Radę. W jej ocenie intencja przewodniczącego Rady była nieco inna i dotyczyła zwrócenia uwagi na problem, który powstał i brak możliwości zakończenia procedury nominacyjnej. Należy dowiedzieć się jak Rada ma postąpić w obecnej sytuacji.

Sędzia Waldemar Żurek poinformował, że sędzia Wiesław Johann zastosował skrót myślowy, który nie oddaje jego wypowiedzi. Zacytował fragment swojej wypowiedzi z Gazety Wyborczej. Podkreślił, że w żaden sposób nie wyraził się, że Prezydent nie miał podstaw prawnych do podjęcia swojej decyzji. Poprosił o dokładne cytowanie fragmentów jego wypowiedzi, ponieważ każde słowo w nich zawarte ma znaczenie.

Sędzia Janusz Drachal stwierdził, że Rada tą sprawę powinna analizować od szczegółu do ogółu, ponieważ jest dużo za wcześnie, aby rozstrzygać jaki status prawny mają decyzje Prezydenta. Doszło do pierwszej takiej sytuacji, w której został wydany akt, którego treścią jest odmowa powołania na stanowisko sędziowskie. Rada ma świadomość, że nie ma do tego aktu żadnej prawem przypisanej procedury, przez co strony muszą uzgodnić pewne relacje i kryteria, którymi będą się kierowały. W jego ocenie należałoby zbadać jakie są powody, dla których Prezydent RP odmówił powołania sędziów, aby w przyszłości Rada wiedziała jak procedować.

Senator Rafał Ambrozik wyraził pogląd, że Prezydent miał prawo do swojej oceny. Gdyby ustawodawca w Konstytucji chciał określić wyłączną kompetencję Rady do powoływania sędziów to by taką kompetencję wprowadził. Natomiast rola Prezydenta w procesie powoływania sędziów istnieje i poprosił, aby Rada tej roli nie umniejszała.

Ponadto zgłasza sprzeciw odnośnie braku uprawnień Prezydenta do oceny merytorycznej kandydatów na sędziów, ponieważ ma on możliwość oceny pracy sędziów. Podkreślił również, że sędziów nie mogą wybierać jedynie sędziowie, ponieważ może to doprowadzić do pewnego rodzaju patologii korporacyjnej. W jego ocenie należy zastanowić się co jest powodem zaufania do sądów i sędziów jedynie na poziomie dwudziestu kilku procent. Przypomniał, że Prezydent spotyka się z ludźmi, którzy składają szereg skarg na pracę sądów.

Sędzia Dariusz Zawistowski podsumowując dyskusję stwierdził, że w ocenie wszystkich obecna sytuacja jest sporym problemem. W jego ocenie należałoby powołać zespół, który opracowałby stanowisko w tym zakresie. Wydaje mu się, że Rada na dzień dzisiejszy powinna zasygnalizować, że z decyzją Prezydenta wiążą się bardzo poważne konsekwencje i że Rada dostrzega potrzebę wyjaśnienia. Ważne jest ustalenie, jak Prezydent widzi dalsze współdziałanie z Krajową Radą Sądownictwa w zakresie procesu powoływania sędziów. Zaproponował powołanie zespołu, który merytorycznie opracuje stanowisko, zaś w dniu dzisiejszym Rada zaapeluje do Prezydenta o wyjaśnienie tej sprawy.

Sędzia Katarzyna Gonera poprosiła Biuro Krajowej Rady Sądownictwa o odnalezienie cofniętego wniosku nominacyjnego przez Kancelarię Prezydenta Bronisława Komorowskiego.

Sędzia Andrzej Adamczuk poparł propozycję sędziego Dariusza Zawistowskiego.

Sędzia Wiesław Johann podkreślił, że bardzo sobie ceni sędziego Waldemara Żurka jako sędziego, kolegę i człowieka. Podkreślił, żeby nie brał do siebie wypowiedzi, które cytował –jak stwierdził- miał na celu obopólną pracę. Poinformował, że w pełni zgadza się, aby w dniu dzisiejszym Rada zajęła stanowisko, w którym zasygnalizuje zaistniały problem.

Sędzia Dariusz Zawistowski zaproponował przegłosowanie wstępnej koncepcji stanowiska w sprawie odmowy powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem o powołanie na stanowiska sędziowskie.

* Rada jednogłośnie zaakceptowała propozycję zespołu (przy obecności 18 osób).

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 lipca 2016 r. stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu.

(.....)

c.d. pkt. 5.11 porządku obrad:

Sędzia Janusz Drachal zaproponował ostatnie zdanie pierwszego akapitu o brzmieniu: „Okoliczność braku uzasadnienia postanowienia Prezydenta pozbawia Radę możliwości poznania przyczyn odmowy powołania sędziów.”

Sędzia Jan Kremer poinformował, że z tekstu wynika wyraźnie jaka sytuacja pozbawiła możliwości poznania przyczyn odmowy powołania sędziów. Dlatego w jego ocenie Rada nie powinna specjalnie skupiać się na uzasadnieniu. Radę interesuje całokształt okoliczności.

Sędzia Piotr Raczkowski poddał pod głosowanie propozycję sędziego Janusza Drachala.

* Rada przy 3 głosach „za”, 6 głosach „przeciw” oraz 6 głosach „wstrzymujących się” odrzuciła propozycję sędziego Janusza Drachala (przy obecności 15 osób).

Sędzia Janusz Drachal zaproponował również, aby w zdaniu: „W związku z tym Krajowa Rada Sądownictwa dostrzega pilną potrzebę wyjaśnienia zasad współdziałania w procedurze nominacyjnej w trakcie spotkania z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej.” - po słowie „nominacyjnej” wprowadzić słowo „sędziów”.

Sędzia Piotr Raczkowski poddał pod głosowanie drugą propozycję sędziego Janusza Drachala.

* Rada przy 14 głosach „za” oraz 1 głosie „wstrzymującym się” zaakceptowała propozycję sędziego Janusza Drachala (przy obecności 15 osób).

Sędzia Piotr Raczkowski poddał pod głosowanie stanowisko zespołu wraz z naniesionymi poprawkami.

* Rada jednogłośnie zaakceptowała propozycję zespołu (przy obecności 15 osób).

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 lipca 2016 r. stanowi załącznik nr 20 do niniejszego protokołu.

(.....)

c.d. pkt. 5.11 porządku obrad:

Sędzia Piotr Raczkowski powołał zespół w składzie: sędzia Gabriela Ott, sędzia Jan Kremer, sędzia Katarzyna Gonera, poseł Tomasz Rzymkowski, sędzia Janusz Drachal w sprawie opracowania stanowiska dotyczącego sposobu powołania przez Prezydenta RP kandydatów na stanowiska sędziowskie.

* Rada przy 14 głosach „za” oraz 1 głosie „wstrzymującym się” zaakceptowała propozycję zespołu (przy obecności 15 osób).

c.d. pkt 5.11 porządku obrad:

Sędzia Gabriela Ott w imieniu zespołu poprosiła Radę o zaakceptowanie zwrócenia się do dwóch osób: profesora Ryszarda Piotrowskiego oraz profesora Marka Chmaja o sporządzenie opinii, aby zespół posiadał materiał do którego będzie mógł się odnieść.

* Rada jednogłośnie zaakceptowała propozycję zespołu (przy obecności 13 osób).

(.....)

* Obrady Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 6 lipca trwały od godz. 9.30 do godz. 12.10.

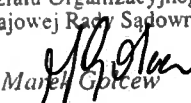
Protokołował:

/-/ A. Pulikowski

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

/-/ płk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

BIURO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Górczew

Wyciąg

Protokół Nr 14/2016 posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa w dniach 26, 27, 28 i 29 lipca 2016 r.

W posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa uczestniczyło:

- w dniu 26 lipca 21 osób,
- w dniu 27 lipca 20 osób,
- w dniu 28 lipca 16 osób,
- w dniu 29 lipca 20 osób,

Listy obecności stanowią załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Obrady otworzył Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa sędzia Dariusz Zawistowski .....

(.....)

* Obrady Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 29 lipca rozpoczęły się o godz. 9.00.

(.....)

* * *

Sędzia Jan Grzęda zapytał, czy pojawiły się informacje w sprawie spotkania z Prezydentem RP dotyczącym odmowy powołania 10 sędziów.

Sędzia Piotr Raczkowski poinformował, że osobiście rozmawiał z panią Minister Małgorzatą Sadurską, z którą ustalił, że Prezydent odpowie pisemnie na propozycję Rady, w której był określony proponowany termin (przed posiedzeniem wrześnieowym).

Sędzia Gabriela Ott zapytała, czy wpłynęły opinie profesora Ryszarda Piotrowskiego i profesora Marka Chmaja.

Sędzia Piotr Raczkowski poinformował, że obydwie opinie wpłynęły do Biura Krajowej Rady Sądownictwa.

* Obrady Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 29 lipca trwały od godz. 9.00 do godz. 11.30.

Protokołował:

/-/ A. Pulikowski

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

/-/ płk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

BIURO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Matek Górczew

Protokół Nr 15/2016
posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa
w dniu 31 sierpnia 2016 r.

W posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa uczestniczyło 21 osób.

Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Obrady otworzył Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa sędzia Dariusz Zawistowski.....

(.....)

pkt 1 porządku obrad:

Sędzia Dariusz Zawistowski poinformował, że członkom Rady został przedstawiony program Nadzwyczajnego Kongresu Sędziów Polskich, który odbędzie się w dniu 3 września 2016 r. Ponadto przypomniał, że Prezydent RP zaprosił Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa na spotkanie w piątek 2 września o godz. 16.00. Poprosił członków Prezydium, aby w dniu dzisiejszym po posiedzeniu Rady spotkali się, aby omówić strategię przed wymienionym wyżej spotkaniem.

Sędzia Jan Grzęda zapytał, w jakim trybie Przewodniczący informuje o spotkaniu z Prezydentem członków Rady.

Sędzia Dariusz Zawistowski poinformował, że informuje członków Rady w sposób koleżeński o decyzji Prezydenta, ponieważ w jego ocenie jest to kwestia bardzo istotna. Przypomniał, że z informacji, które Rada otrzymała wynika, że niezależnie od zaproszenia Prezydium Rady, Prezydent zapowiedział również, że spotka się z całą Radą w grudniu.

Sędzia Waldemar Żurek poinformował, że pamięta czerwcowe posiedzenie Rady, na którym członkowie Rady stwierdzili, że wstrzymują się z podjęciem uchwały w sprawie zagadnień dotyczących odmowy powołania dziesięciu sędziów przez Prezydenta RP, ponieważ w pierwszej kolejności chcieliby się spotkać z Prezydentem. Ponadto pamięta również, że była to dobra wola członków Rady, którzy prosili Prezydenta o spotkanie. W jego ocenie to co się obecnie dzieje jest tzw. grą na zwłokę. Prezydent przed wakacjami nie wyznaczył spotkania z Radą, dlatego

wstrzymała się ona z podjęciem uchwały mimo, że środowisko sędziowskie takiej uchwały od Rady oczekuje. W jego ocenie informacja o spotkaniu Prezydenta jedynie z Prezydium Rady jest odejściem od praktyk do tej pory stosowanych, zaś informacja o spotkaniu Prezydenta z całą Radą dopiero w grudniu jest ogromną przepaścią. Poinformował, że nie należy Prezydentowi odmawiać, lecz on sugeruje, aby Prezydium Rady podczas zaaranżowanego spotkania ustaliło techniczne warunki jak najszybszego spotkania z całą Radą.

(.....)

pkt 1 porządku obrad:

Sędzia Piotr Raczkowski przedstawił następujące sprawy:

- Przewodniczący poinformował Prezydium o terminie spotkania Prezydium z Prezydentem RP w dniu 2 września 2016 r. o godz. 16.00. Prezydium przyjęło informację do wiadomości.

(.....)

pkt. 2 porządku obrad:

Sędzia Waldemar Żurek poinformował, że Rada powinna na bieżącym posiedzeniu podjąć decyzję, jaką obiera taktykę na dalsze postępowanie w sprawie odmowy nominacji sędziów. Podkreślił, że na posiedzeniu czerwcowym Rada odstąpiła od podjęcia uchwały do czasu spotkania się z Prezydentem, zaś w chwili obecnej strona Kancelarii Prezydenta próbuje tę sprawę rozciągnąć w czasie. W jego ocenie, Rada powinna mieć zaplanowane chociaż zarysy dalszego postępowania. Podkreślił, że pojawiają się pytania ze strony sędziów i tak naprawdę jako rzecznik nie wie, jakich odpowiedzi udzielać. Obawia się, że spotkanie Prezydium Rady z Prezydentem będzie spotkaniem kurtuazyjnym, zaś on wyraża swoją dezaprobatę w sprawie spotkania Prezydenta z członkami Krajowej Rady Sądownictwa w grudniu.

Sędzia Piotr Raczkowski stwierdził, że oczekiwał od członków Rady wskazania, w jakim kierunku ma być skierowane spotkanie z Prezydentem.

Sędzia Waldemar Żurek poinformował, że w jego ocenie na spotkaniu powinien pojawić się jedynie Przewodniczący Rady, który omówiłby techniczne warunki spotkania Prezydenta z całą Radą, ponieważ taka była wola całej Rady.

Sędzia Gabriela Ott zrozumiała, że sędziemu Waldemarowi Żurkowi chodzi o nie zajęcie stanowiska przez Krajową Radę Sądownictwa w sprawie nie powołania sędziów. Przypomniała, że stanowisko nie zostało podjęte, ponieważ Rada czekała na potrzebne materiały w tym opinii prof. Ryszarda Piotrowskiego. Przypomniała, że zespół jest powołany i nie przestał pracować, dlatego w jej ocenie po spotkaniu z Prezydentem, w czasie przyszłego posiedzenia Rady członkowie zespołu wraz z członkami Rady zdecydują czy stanowisko, bądź stanowiska zostaną podjęte.

Sędzia Jan Kremer stwierdził, że należy wziąć pod uwagę to, że pod adresem Rady mogą paść pytania, na które Rada powinna mieć opracowane odpowiedzi. Ponadto Rada powinna przedstawić szereg problemów i nie zaszkodziłoby, aby przedstawiła Prezydentowi informację dotyczącą sytuacji sądów, kwestie obciążeń, i różnego rodzaju uwarunkowań, ponieważ czym innym jest powiedzenie tego przez członków Rady a czym innym powiedzenie tego przez inne osoby. Prezydium powinno przedstawić stanowiska Rady w sprawach: zmian w ustawie o KRS, czy zmian w ustawach o ustroju sądów. W jego ocenie Rada będzie oceniana za to, co Prezydentowi przedstawi.

Sędzia Jan Grzęda stwierdził, że to co powie Rada na Kongresie jest to jedna sprawa a to co Prezydium Rady powie Prezydentowi jest to sprawa druga. W jego ocenie należałoby przedstawić stanowisko, że zgodnie z uchwałą Rada w pełnym składzie dąży do spotkania z Prezydentem. Podkreślił, że nie wie jaka jest forma zaproszenia Prezydium na spotkanie z Prezydentem. Uważa, że w związku z deklaracją Prezydenta odnośnie spotkania z całą Radą w grudniu Prezydium Rady nie powinno spotkać się z Prezydentem w dniu jutrzejszym.

Sędzia Andrzej Adamczuk stwierdził, że z całą pewnością Prezydium Rady powinno prezentować takie stanowisko, że została podjęta uchwała Krajowej Rady Sądownictwa, która obliguje członków Prezydium do tego, aby zabiegać o spotkanie z Prezydentem, zaś z drugiej strony powinna również dążyć do wyjaśnienia motywów działania Prezydenta w sprawie niepowołanych sędziów. Jeżeli Prezydent nie

wyjaśni swojego postępowania proponuje, aby Rada na przyszłym posiedzeniu plenarnym podjęła w tej sprawie stanowisko. Ponadto stwierdził, że dzięki Nadzwyczajnemu Kongresowi Sędziów Polskich Rada zbierze tyle doświadczeń, które dostarczą inspiracji do wydania odpowiedniego stanowiska.

Sędzia Dariusz Zawistowski poinformował, że do Rady wpłynęło oficjalne zaproszenie z Kancelarii Prezydenta. Prezydent zaprosił członków Prezydium i Rada może zaproszenie przyjąć, bądź go nie przyjmować. Poinformował, że nie jest wielkim optymistą jeżeli chodzi o sytuację 10 sędziów niepowołanych, natomiast dostrzega szanse na przyszłość. Jeżeli Rada będzie postulowała rozwiązania, byłyby to rozwiązania, które mogłyby się przyjąć w przyszłości. Nie wiadomo, czego spodziewa się Prezydent, lecz wstępnie zadeklarował, że zarezerwował 1,5 godziny na spotkanie z członkami Rady, dlatego ma nadzieję, że będzie to rzeczowa dyskusja. Ponadto, jeżeli chodzi o Kongres podkreślił, że poinformuje jego uczestników o przebiegu spotkania z Prezydentem.

Sędzia Piotr Raczkowski poinformował, że spotkanie z Prezydentem odbędzie się i jego wynik będzie przedstawiony po raz pierwszy na Nadzwyczajnym Kongresie Sędziów Polskich oraz po raz kolejny na posiedzeniu plenarnym Rady we wrześniu.

(.....)

* Obrady Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 31 sierpnia trwały od godz. 12.30 do godz. 14.20.

Protokołował:

/-/ A. Pulikowski

Wiceprzewodniczący

Krajowej Rady Sądownictwa

/-/ płk Piotr Raczkowski

sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

BIURO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Golcew

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 15 września 2016 r.

**w sprawie odmowy powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem
o powołanie na stanowiska sędziowskie**

W związku z wydaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej postanowienia z 22 czerwca 2016 r. Nr 1130.9.2016 w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, którym Prezydent odmówił powołania do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich dziesięciorga kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem o powołanie, Rada przedstawia swoje stanowisko.

Zgodnie z art. 179 Konstytucji procedura powoływania sędziów jest dwuetapowa. Sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa. Taka konstrukcja prawna wymaga współpracy między tymi organami, w szczególności gdy uwzględni się znaczenie i rangę nominacji sędziowskiej dla prawidłowego funkcjonowania państwa prawa. Udział w procesie nominacyjnym zarówno organu władzy wykonawczej, jak i organu władzy sądowniczej ma na celu z jednej strony wzmocnienie pozycji urzędu sędziego, który wydaje wyroki w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, z drugiej zaś realizuje wyrażoną w art. 10 ust. 1 Konstytucji zasadę trójpodziału i równoważenia się władz. Prezydent, korzystając z prerogatywy do powoływania sędziów, powinien, podejmując w szczególności decyzję o odmowie powołania kandydata przedstawionego przez Radę, czynić to z poszanowaniem Konstytucji, do czego zobowiązuje Prezydenta art. 126 ust. 2 i 3 Konstytucji. Obowiązek ten nabiera szczególnego znaczenia w odniesieniu do kandydata przedstawionego przez Radę z wnioskiem o powołanie na wyższe stanowisko sędziowskie. Decyzja Prezydenta o odmowie powołania może bowiem w takim przypadku zagrażać niezawisłości sędziowskiej, o której stanowi art. 178 ust. 1 Konstytucji. W takiej sytuacji istotne znaczenie mają niewątpliwie przesłanki, które zadecydowały o niepowołaniu sędziego na stanowisko w sądzie wyższej instancji, zaś brak ich ujawnienia może podważać zaufanie do osoby sędziego i wydawanych z jego udziałem wyroków w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Krajowa Rada Sądownictwa jest konstytucyjnym organem państwa składającym się

z przedstawicieli władzy sądowniczej, władzy wykonawczej, władzy ustawodawczej oraz przedstawiciela Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Do zadań Rady należy przede wszystkim stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Rada posiada kompetencję do przedstawiania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego, a także sędziów sądów powszechnych, administracyjnych i wojskowych wszystkich szczebli. Procedura wyłaniania kandydatów na sędziów została wyczerpująco uregulowana w przepisach ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 133, ze zm.) oraz ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 976) i składa się z kilku niezależnych etapów postępowania. Rada dokonuje merytorycznej oceny wszystkich zgłoszonych w postępowaniu nominacyjnym kandydatur, stosując jednakowe (ustawowe) kryteria oceny wyrażone w art. 35 ust.1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Zgodnie z tym przepisem Rada, podejmując uchwałę, kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia ich doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Postępowanie przed Radą ma charakter transparentny. Każdy z kandydatów posiada dostęp do dokumentów zgromadzonych w postępowaniu nominacyjnym, a ponadto Rada w uzasadnieniu uchwały przedstawia motywy, które zadecydowały o przedstawieniu lub nieprzedstawieniu z wnioskiem o powołanie kandydatów biorących udział w konkursie. Kandydat posiada również prawo zaskarżenia uchwały do Sądu Najwyższego, jeżeli uważa, że została ona podjęta z naruszeniem prawa.

Mając powyższe na uwadze Rada stoi na stanowisku, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, podejmując decyzję o odmowie powołania na urząd sędziowski kandydatury wyłonionej przez Krajową Radę Sądownictwa po przeprowadzeniu kilkietapowej otwartej procedury nominacyjnej, powinien to czynić wyłącznie w wyjątkowych i nadzwyczajnych przypadkach. Decyzja taka powinna być oparta na merytorycznych i jawnych przesłankach. W ocenie Rady odmowa powołania nie może być podejmowana przez Prezydenta arbitralnie, w oderwaniu od materiałów zgromadzonych w toku postępowania nominacyjnego lub okoliczności ujawnionych po podjęciu przez Radę uchwały o wystąpieniu do Prezydenta z wnioskiem o powołanie kandydata.

Możliwość podejmowania przez Prezydenta arbitralnej decyzji o niepowołaniu sędziów byłaby niezgodna z art. 60 w zw. z art. 32 ust. 1 oraz w zw. z art. 2 Konstytucji, które

gwarantują każdemu obywatelowi prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych i równych zasadach.

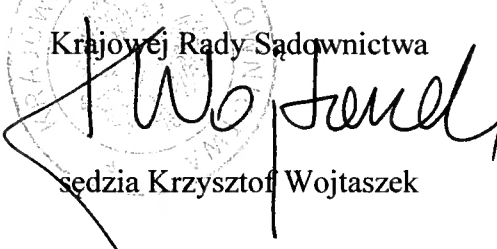
Brak uzasadnienia postanowienia Prezydenta odmawiającego powołania dziesięciorga sędziów oraz nieprzekazanie Krajowej Radzie Sądownictwa informacji o przyczynach podjętej decyzji narusza transparentność procesu nominacyjnego oraz może być odbierana jako arbitralna decyzja Prezydenta, stwarzając niebezpieczeństwo podobnych sytuacji w przyszłości. Rada nie ma wiedzy co do tego, czy ewentualne zastrzeżenia Prezydenta dotyczyły sposobu procedowania przez Radę, czy też kwalifikacji poszczególnych kandydatów, spośród których dziewięć osób pełni już służbę sędziowską. Jeśli zastrzeżenia Prezydenta dotyczyły bezpośrednio kandydatów przedstawionych przez Radę z wnioskami, to brak informacji, jakich kwestii owe zastrzeżenia dotyczą, zagraża w istocie niezawisłości tych sędziów, którzy sprawują urząd i może podważać zaufanie obywateli do nich i do wymiaru sprawiedliwości.

Krajowa Rada Sądownictwa podkreśla, że w świetle dyspozycji art. 179 Konstytucji warunkiem właściwego przebiegu procesu nominacyjnego mającego na celu powołanie na urząd sędziego, jest współpraca między Radą a Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej. Współpraca taka nie jest jednak możliwa bez transparentności podejmowanych działań, a brak uzasadnienia postanowienia Prezydenta pozbawia Radę możliwości zapoznania się z Jego stanowiskiem i podjęcia dialogu w celu wyeliminowania podobnych sytuacji w przyszłości. Mimo uprawnienia przewidzianego w art. 45 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, zgodnie z którym w przypadku ujawnienia nowych okoliczności dotyczących osoby wskazanej we wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego, Prezydent może wystąpić do Rady z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, Prezydent w omawianym przypadku nie skorzystał z takiej możliwości, chociaż mogło to mieć wpływ na późniejszą decyzję o odmowie powołania sędziów.

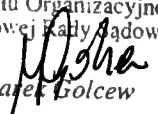
Ponadto, w ocenie Rady, postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 22 czerwca 2016 r. odmawiające powołania kandydata na urząd sędziego powinno mieć charakter indywidualny, a nie zbiorczy. Rada nie ma informacji czy poszczególni kandydaci otrzymali indywidualne postanowienia Prezydenta oraz czy zostały im przedstawione przesłanki niepowołania na stanowisko sędziowskie.

Mając powyższe na uwadze, Rada zwraca się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z prośbą o uzasadnienie postanowienia z 22 czerwca 2016 r. Nr 1130.9.2016 w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego i przedstawienie Radzie rzeczywistych

przyczyn odmowy powołania poszczególnych kandydatów do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego.

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

sędzia Krzysztof Wojtaszek

BIURO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Golcew

Wyciąg

Protokół Nr 16/2016 posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa w dniach 13, 14, 15 i 16 września 2016r.

W posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa uczestniczyło:

- w dniu 13 września 18 osób,
- w dniu 14 września 19 osób,
- w dniu 15 września 19 osób,
- w dniu 16 września 15 osób.

Listy obecności stanowią załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Obrady otworzył Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa sędzia Dariusz Zawistowski.....

(.....)

Sędzia Waldemar Żurek zapytał o zagadnienia planowanej przez Radę uchwały w sprawie odmowy powołania 10 sędziów. Podkreślił, że pojawiają się głosy mediów w tej sprawie. Zapytał, czy pojawiła się możliwość wcześniejszego spotkania Prezydenta RP z całą Radą.

Sędzia Piotr Raczkowski poinformował, że taką informację Prezydium przekaze w momencie kiedy na sali pojawi się więcej członków Rady.

(.....)

* Obrady **Krajowej Rady Sądownictwa** w dniu **14 września** rozpoczęły się o **godz. 10.00.**

(.....)

pkt 2 porządku obrad:

Sędzia Piotr Raczkowski poinformował, że w dniu wczorajszym zostały ustalone zasady współdziałania i współpracy z Prezydentem, które by doprowadziły do wspólnych spotkań. Poinformował, że rozmawiał z Podsekretarzem Stanu w Kancelarii Prezydenta panią Anną Surówką-Pasek, która zaproponowała spotkanie w Kancelarii Prezydenta w przyszłą środę 21 września. Wstępnie został ustalony skład zespołu, który weźmie udział w spotkaniu i składa się on z: sędziego Andrzeja Adamczuka, sędziego Piotra Raczkowskiego oraz sędzi Ewy Prenety-Ambickiej. Podkreślił, że spotkanie będzie dotyczyło współpracy Prezydenta RP z Krajową Radą Sądownictwa.

Sędzia Katarzyna Gonera poinformowała, że również będzie mogła wziąć udział w spotkaniu w Kancelarii Prezydenta.

Sędzia Waldemar Żurek stwierdził, że dostrzega pewne niepokojące sytuacje, ponieważ w programie TVP Info przedstawiciel Prezydenta wypowiedział się po spotkaniu z Prezydium, że Rada uznała kwestię odmowy nominacji Prezydenta za sprawę zamkniętą. Przypomniał, że Rada podjęła uchwałę, w której zwróciła się z prośbą o spotkanie Prezydenta z całą Radą. W chwili obecnej Rada jest przed podjęciem uchwały w sprawie odmowy nominacji sędziów przez Prezydenta, zaś w dniu dzisiejszym słyszy, że Rada ma się spotkać z Anną Surówką-Pasek celem omówienia spraw dotyczących zagadnień merytorycznych procedur, ustroju a nadal nie ma ustalonego spotkania Prezydenta z całą Krajową Radą Sądownictwa. W związku z powyższym wnioskuje o to, aby podczas spotkania w Kancelarii Prezydenta tematem debaty było jedynie ustalenie terminu spotkania Prezydenta z całą Radą.

Sędzia Ewa Preneta-Ambicka poinformowała, że są to dwie różne sprawy. Uchwała i stanowisko, które zostanie podjęte w sprawie odmowy powołania 10 sędziów przez Prezydenta oraz wypracowanie zmian, które miałyby usprawnić wymiar sprawiedliwości. Jeden cel i drugi cel w żaden sposób nie są kolidujące. W związku z powyższym nie widzi żadnych przeciwwskazań, aby takie rozmowy się odbyły. W jej ocenie idea jest słuszna. Osobiście uważa, że Prezydent w wyjątkowych sytuacjach może mieć wątpliwości co do danej kandydatury, która została mu przedstawiona do powołania, lecz ze wszech miar ważne jest, żeby przyczyny odmowy były znane nie

tylko sędziemu ale również opinii publicznej. Podkreśliła, że taka argumentacja została Prezydentowi przedstawiona.

Sędzia Krzysztof Wojtaszek poparł sędziego Waldemara Żurka, żeby dążyć do spotkania całej Rady z Prezydentem. Podkreślił, że Prezydium Rady spotkało się z Prezydentem, ponieważ było to dzień przed Nadzwyczajnym Kongresem Sędziów Polskich i sytuacja tego wymagała. W jego ocenie należy zabiegać o spotkanie z całą Radą, ponieważ każdy z członków Rady ma prawo do zajęcia stanowiska.

Sędzia Dariusz Zawistowski poinformował, że przedstawi przebieg spotkania z Prezydentem, ponieważ będzie to pomocne przy prowadzeniu dalszej dyskusji. Przypomniał, że spotkanie odbyło się na zaproszenie Prezydenta, które zostało skierowane do Prezydium Rady. Prezydium zaproponowało Prezydentowi dwa zasadnicze tematy: kwestię powoływania sędziów przez Prezydenta z uwzględnieniem problemu związanego z odmową powołania 10 sędziów oraz problem projektu ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Ponadto członkowie Prezydium zapytali Prezydenta, czy jest zainteresowany dyskusją na temat ogólnego stanu sądownictwa i reformy wymiaru sprawiedliwości. Prezydent wyraził zainteresowanie również dyskusją na zaproponowany temat. Odnośnie procedury powołania sędziów Prezydium podkreśliło, że jest to kwestia niezwykle istotna z punktu widzenia ustrojowego, wymagająca współdziałania Krajowej Rady Sądownictwa z Prezydentem oraz, że w chwili obecnej Rada ma do czynienia z sytuacją braku przepisów proceduralnych regulujących problem odmowy powołania sędziów, w związku z tym Prezydium postulowało zasady współpracy w momencie posiadanych przez Prezydenta zastrzeżeń do kandydatur przez Radę przedstawianych. Członkowie Prezydium zaproponowali, aby Prezydent przed podjęciem ostatecznej decyzji, kiedy ma zastrzeżenia do kandydatur przedstawianych przez Radę w jakiś sposób Radzie te zastrzeżenia zakomunikował, ponieważ Rada posiada instrument umożliwiający przeprowadzenie ponownego procesu nominacyjnego (np. w momencie ujawnienia nowych okoliczności). Prezydent w odpowiedzi stwierdził, że nie chce się konfliktować ze środowiskiem sędziowskim i nie specjalnie zależy mu na podejmowaniu decyzji o odmowie, dlatego nad przedstawioną propozycją się zastanowi. Dodatkowo stwierdził, że w związku z tym, że jego prerogatywą jest powoływanie sędziów, zaś nie dokonuje

oceny kandydatów nie ma obowiązku sporządzania uzasadnienia swoich decyzji. Odnośnie kwestii dotyczącej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa Prezydium Rady przedstawiło dwa zastrzeżenia: jedno dotyczyło dokonywania wyboru kandydatów do powołania przez Prezydenta spośród 2 przedstawionych przez Radę, drugie dotyczyło skrócenia kadencji obecnych członków Rady. Odnośnie obu tych zastrzeżeń Prezydent stwierdził, że nie jest zainteresowany nowo przedstawionymi propozycjami w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa. Odnośnie reformy wymiaru sprawiedliwości Prezydium Rady na spotkaniu poinformowało Prezydenta, że są różne przyczyny obecnego stanu sądownictwa oraz, że sądownictwo wymaga reformy, która poprawi jego funkcjonowanie. Ponadto przypomniał, że środowisko sędziów wraz z Krajową Radą Sądownictwa ma pewne pomysły reformy sądownictwa, które mogłyby zaprezentować, lecz problem polega na tym, że nie wiadomo gdzie te propozycje miałyby przedstawić. Członkowie Rady wspomnieli o przedstawionych w styczniu br. propozycjach, które zostały przesłane do Ministra Sprawiedliwości. Prezydent stwierdził, że jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa zgłosi uwagi oraz konkretne projekty rozwiązań, które usprawnią funkcjonowanie sądownictwa to on deklaruje współpracę z Radą na poziomie legislacyjnym, ponieważ posiada inicjatywę ustawodawczą. W ocenie Prezydium była to deklaracja ze strony Prezydenta na to, żeby współpracować z Radą również na polu reformy wymiaru sprawiedliwości. Ponadto wyznaczył panią Annę Surówkę-Pasek do współpracy z Krajową Radą Sądownictwa i zasady tej współpracy będą omówione podczas planowanego spotkania w dniu 21 września. W jego ocenie współpraca pomiędzy organami konstytucyjnymi, jakimi są Krajowa Rada Sądownictwa oraz Prezydent powinna być jak najlepiej odczytana. Jeżeli pojawia się jakieś pole do współpracy należy z niego korzystać. Odnośnie spotkania Prezydenta z całą Radą stwierdził, że jest to bardzo ważna kwestia, lecz realizacja tego postulatu jest tak naprawdę poza kompetencjami Rady.

Sędzia Waldemar Żurek stwierdził, że skoro pojawia się oferta z Kancelarii Prezydenta, aby wspólnie zrobić coś dobrego dla wymiaru sprawiedliwości należy do niej przystać. Jest dla niego oczywiste, że rozmowy należy podjąć, lecz podkreślił, że może dojść do sytuacji, w której Rada stworzy zespół, który ma ustalać pewne zagadnienia robocze mimo, że nie zostało podjęte stanowisko, w jakim kierunku mają być prowadzone owe rozmowy. Podkreślił, że Rada poprosiła Prezydenta

o spotkanie z całą Radą, dlatego zawnioskował, aby zespół, który spotka się w Kancelarii Prezydenta z panią Anną Surówką-Pasek zapytał, czy jest ona umocowana do rozmowy na temat spotkania Prezydenta z całą Radą, a także chciałby, aby Rada wprowadziła do porządku obrad punkt, który będzie mówił o tym, jaki będzie zakres rozmów z Prezydentem. Podkreślił, że podczas spotkania z Prezydentem Rada musi być odpowiednio przygotowana.

Sędzia Piotr Raczkowski przypomniał, że spotkanie, które ma się odbyć w przyszłą środę ma być jedynie spotkaniem organizacyjnym. Podkreślił, że ustalone na nim zakresy działań zespół przekaże członkom Rady na najbliższym posiedzeniu plenarnym i dopiero wtedy zostaną powołane konkretne zespoły problemowe. Ponadto przypomniał, że padła propozycja Prezydenta odnośnie spotkania z całą Radą, dlatego będzie się w tej sprawie kontaktował się z panią Minister Małgorzatą Sadurską.

Sędzia Jan Kremer na tle wymiany poglądów stwierdził, że Rada nie ma woli merytorycznego przygotowania się do spotkania z Prezydentem.

Sędzia Katarzyna Gonera poparła słowa sędziego Jana Kremera i stwierdziła, że Rada powinna mieć przygotowane propozycje ewentualnych zmian, które będzie mogła podczas spotkania w Kancelarii Prezydenta przedstawić. Przypomniała, że jest to współpraca z najważniejszym organem państwa.

Sędzia Piotr Raczkowski przypomniał, że przewodniczący wspominał o sprawach: współpracy dotyczącej nominacji sędziowskiej (kwestia rozważenia, czy Prezydent przed podjęciem decyzji nie powinien zwrócić się do Rady ze swoimi zastrzeżeniami tak, aby Rada mogła ponownie przeanalizować sprawy i zarzuty Prezydenta w tym zakresie), reformy sądownictwa i przepisach proceduralnych w postępowaniu cywilnym i postępowaniu karnym, które skutkują, że postępowania są przewlekłe i nie zawsze leży to po stronie sądów, a także ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, gdzie wyraźnie wskazane było, że Rada posiada być może zbyt małe kompetencje, aby mieć większy wpływ na nadzór nad sądami w zakresie czynności administracyjnych.

Sędzia Gabriela Ott zapytała, czy spotkanie z panią Anną Surówką-Pasek będzie kontynuacją kwestii poruszanych podczas spotkania Prezydenta z Prezydium Rady.

Sędzia Piotr Raczkowski poinformował, że przyszłe spotkanie z panią Anną Surówką-Pasek będzie spotkaniem czysto organizacyjnym, po którym zostaną ustalone zespoły do współpracy i pracy merytorycznej. Stwierdził, że najprawdopodobniej będzie powołanych kilka zespołów.

Posel Krystyna Pawłowicz stwierdziła, że zastanawia ją jaki jest cel spotkania z Prezydentem. W jej ocenie nie można dojść do wspólnych ustaleń. Przypomniała, że Prezydent „z pewną przesadą” pełni funkcje dekoracyjne za wyjątkiem inicjatywy ustawodawczej. Nie rozumie, na jakich zasadach miałyby odbywać się współpraca z Prezydentem, i w jakim celu mają być powołane zespoły.

Sędzia Piotr Raczkowski przypomniał, że Rada na prośbę Ministra Sprawiedliwości przygotowała projekt propozycji zmian ustawy o usp. ustawy kpc, procedury cywilnej i procedury karnej i wysłała go do Ministerstwa w styczniu br., lecz do chwili obecnej nie otrzymała wiadomości zwrotnej. Stwierdził, że jeżeli do Rady zwraca się organ, aby pomóc w rozwiązaniu problemu dotyczącego sprawności postępowania sądowego to nie kto inny jak KRS jest od tego, aby próbować rozwiązać ten problem.

Posel Krystyna Pawłowicz zapytała, czy do tego potrzebne jest tworzenie rozbudowanych zespołów. W jej ocenie Rada może się spotykać i na bieżąco przedstawiać jakie są problemy oraz prowadzić merytoryczną dyskusję.

Sędzia Piotr Raczkowski podkreślił, że nie będą to rozbudowane zespoły, ponieważ będą to członkowie Rady spotykający się w zespołach w sposób analogiczny, w jaki spotykają się dotychczas. Zespoły będą opracowywały pewne rozwiązania i w następstwie będą przedstawiały je do omówienia na forum Rady.

Sędzia Andrzej Adamczuk poinformował, że brał udział w spotkaniu z Prezydentem i stwierdza, że większą część czasu Prezydium poświęciło temu, aby omówić problemy, które pojawiły się ostatnio m.in. dlatego, że materia współpracy Rady i Prezydenta jest niedoregulowana. Prezydium wskazywało na przepisy ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, które jego zdaniem umożliwiają Prezydentowi zażądanie ponownego rozważenia wniosku, zaś Prezydent twierdził, że przepisy te mówią jedynie o nowych okolicznościach. Na tym tle pojawiła się propozycja Prezydenta, w której zaprosił Radę do dyskusji, w której wspólnie te przepisy zostaną

poprawione. W związku z powyższym powołanie zespołu merytorycznego w tym zakresie jest celowe.

Posel Krystyna Pawłowicz stwierdziła, że dobrze jest budować dobre relacje z Prezydentem, lecz nie widzi skutku prawnego samej współpracy.

Sędzia Piotr Raczkowski zaproponował, aby posel Krystyna Pawłowicz wydała opinię w momencie kiedy do współpracy z Prezydentem dojdzie.

Sędzia Waldemar Żurek przypomniał, że Rada współpracowała ze wszystkimi Prezydentami. W jego ocenie bardzo dobrze, że istnieje kolejny organ państwowy, który przygląda się problemom systemu wymiaru sprawiedliwości i chce rozmawiać z osobami, które znają jego wady. Odnośnie zagadnienia, które Rada powinna poruszyć w Kancelarii Prezydenta jest zapytanie, czy widzą możliwość zmiany nadzoru administracyjnego nad sądami, ponieważ jest to dla Rady bardzo kluczowe zagadnienie. Ponadto poddał pod rozagę, czy Rada nie powinna poruszyć również wszystkich zagadnień, które ostatnio były przez Radę zaskarżane do Trybunału Konstytucyjnego. W jego ocenie mogłoby to spowodować łagodniejsze rozstrzygnięcia.

Sędzia Krzysztof Wojtaszek złożył wniosek formalny, aby przygotować listę, na której członkowie Rady będą mogli zapisywać swoje propozycje tematów do poruszenia podczas spotkania w Kancelarii Prezydenta.

Sędzia Waldemar Żurek zaproponował, aby w porządku obrad znalazł się punkt dot. debaty na temat zagadnień na spotkanie w Kancelarii Prezydenta, która miałaby się odbyć w piątek w tygodniu posiedzenia Rady.

Sędzia Jan Grzęda przypomniał, że jedno zagadnienie powinno być zakończone uchwałą KRS. Przypomniał, że kwestia niepowołania sędziów jest nieaktualnym tematem do rozmowy z Prezydentem. Podkreślił, że zespół jest przygotowany i ma wypracowane stanowisko w tej sprawie.

Sędzia Gabriela Ott stwierdziła, że na zaproponowaną piątkową debatę jest już za późno.

Sędzia Piotr Raczkowski zaproponował, aby Rada w dniu jutrzejszym rozpoczęła pracę od opracowania zagadnień na spotkanie z panią Anną Surówką-Pasek

w Kancelarii Prezydenta. W związku z powyższym posiedzenie w dniu jutrzejszym rozpocznie się o godz. 8.30.

* Rada zaakceptowała propozycję

(.....)

* Obrady **Krajowej Rady Sądownictwa** w dniu **14 września** trwały od **godz. 10.00** do **godz. 13.00**.

* Obrady **Krajowej Rady Sądownictwa** w dniu **15 września** rozpoczęły się o **godz. 8.30**.

(.....)

pkt 3 porządku obrad:

Sędzia Krzysztof Wojtaszek zaproponował zajęcie się sprawą podjęcia stanowiska w sprawie odmowy powołania sędziów przez Prezydenta RP. Poprosił o zapoznanie się z projektem stanowiska, który został przygotowany przez zespół.

Sędzia Gabriela Ott poinformowała, że zespół podczas tworzenia stanowiska opierał się na opiniach konstytucjonalistów profesora Ryszarda Piotrowskiego oraz profesora Marka Chmaja. Podkreśliła, że obie opinie są bardzo do siebie zbliżone. Tezą profesora Ryszarda Piotrowskiego jest to, że Prezydent RP może wydać postanowienie o niepowołaniu na urząd sędziego wbrew stanowisku Krajowej Rady Sądownictwa wyrażonemu we wniosku w przedmiocie powołania, przy czym odmowa powołania może mieć miejsce tylko w sytuacji nadzwyczajnej i musiałoby ją poprzedzać przedstawienie Krajowej Radzie Sądownictwa zastrzeżeń przez zasiadającego w niej przedstawiciela Prezydenta. Według drugiej tezy niezbędne jest poinformowanie Krajowej Rady Sądownictwa o przyczynach uzasadniających odmowę powołania sędziego. Natomiast w opinii profesora Marka Chmaja wnioski są bardziej rozbudowane. Zdaniem profesora zawsze wówczas gdy rozstrzyga się o prawach i obowiązkach jednostki, by zapewnić należytą ochronę i możliwość

poddania decyzji kontroli sądów, Konstytucja każdemu zapewnia prawo do sądów, a Rada stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Rada powinna wiedzieć, że odmowa nominacji była podyktowana motywami mającymi wpływ na te wartości konstytucyjne. W obydwu opiniach stwierdzono, że w nadzwyczajnych sytuacjach Prezydent może odmówić powołania sędziów, lecz aby można było ocenić, że jego decyzja jest prawidłowa powinna być zawsze uzasadniona, ponieważ w przeciwnym wypadku miałyby charakter decyzji dowolnej, arbitralnej. Opierając się na dwóch orzeczeniach wyroków Trybunału Konstytucyjnego, na które powoływali się konstytucjoniści Rada zaproponowała swoje stanowisko, które zostało członkom Rady rozdane.

Posel Krystyna Pawłowicz poinformowała, że ma następujące uwagi. Podkreśliła, że w drugim akapicie mowa jest, że art. 179 Konstytucji określa procedurę powoływania sędziów, dlatego zgodnie z nim procedura jest dwuetapowa oraz, że ta procedura wymaga ścisłej współpracy pomiędzy Prezydentem i Krajową Radą Sądownictwa. Wyraziła pogląd, że jest to nadinterpretacja, ponieważ w procedurze powoływania sędziów są dwa zupełnie oddzielne etapy: etap wyłaniania kandydata w Krajowej Radzie Sądownictwa, który kończy się złożonym wnioskiem do Prezydenta, natomiast Prezydent otwiera inny etap (własny, konstytucyjny). W jej ocenie stwierdzenie, że procedura wymaga „ścisłej współpracy” pomiędzy Prezydentem a Krajową Radą Sądownictwa jest stwierdzeniem przesadnym, niejasnym, a także nie ma żadnej podstawy prawnej zarówno w Konstytucji jak i w ustawach do takiej współpracy. Zapytała, jak autor opinii wyobraża sobie co dzieje się pomiędzy wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa a uprawnieniem do powołania bądź odmowy powołania sędziego. W ocenie posel Krystyny Pawłowicz nie ma mowy o ścisłej współpracy, jest to jedynie wymysł, aby łatwo było przejść do następnego błędnego wniosku. Kolejną kwestią, która budzi jej wątpliwości jest zawarte w stanowisku zdanie” Prezydent, korzystając z prerogatywy do powoływania sędziów, powinien, podejmując w szczególności decyzję o odmowie powołania kandydata przedstawionego przez Radę, czynić to z poszanowaniem Konstytucji, do czego zobowiązuje Prezydenta art. 126 ust. 2 i 3 Konstytucji.” Poinformowała, że art. 126 wcale nie zobowiązuje, ponieważ 2 i 3 ustęp wyraźnie mówi, że „Prezydent Rzeczypospolitej czuwa nad przestrzeganiem Konstytucji, stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz nienaruszalności i niepodzielności jego

terytorium. Prezydent Rzeczypospolitej wykonuje swoje zadania w zakresie i na zasadach określonych w Konstytucji i ustawach.” Podkreśliła, że są to jedynie przytoczone prezydenckie kompetencje, zaś nie ma żadnego zobowiązania. Ponadto podkreśliła, że nie można pisać, że decyzja Prezydenta o odmowie powołania może bowiem w takim przypadku zagrażać niezawisłości sędziowskiej, o której stanowi art. 178 ust. 1 Konstytucji. Zwróciła uwagę na to, że w całym rozdziale Konstytucji nie ma żadnego nakazu. Nie można twierdzić, że art. 126. Konstytucji zobowiązuje Prezydenta do wskazywania czegokolwiek. Przypomniała, że w dalszym art. 144 Konstytucji są wymienione prerogatywy Prezydenta i nie wymagają one żadnego uzasadnienia, są one –jak stwierdziła- echem władców, którzy posiadając najsilniejszy mandat, po wyczerpaniu wszystkich procedur, mieli prawo do podejmowania decyzji. Dodatkowo podkreśliła, że do czasu tego sporu taki pogląd znajdował się w większości literatury i orzecznictwa NSA i również orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. W jej ocenie nie ma logicznego związku pomiędzy art. 126 Konstytucji określającym kompetencje Prezydenta, a wydedukowaniem, że Prezydent nie może podjąć innej decyzji, a jak chce taką podjąć to musi ją uzasadnić. Następnie przytoczyła fragment stanowiska o brzmieniu „Procedura wyłaniania kandydatów na sędziów została wyczerpująco uregulowana w przepisach ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 133, ze zm.) oraz ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 976) i składa się z kilku niezależnych etapów postępowania. Rada dokonuje merytorycznej oceny wszystkich zgłoszonych w postępowaniu nominacyjnym kandydatur, stosując jednakowe (ustawowe) kryteria oceny wyrażone w art. 35 ust.1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Stwierdziła, że nie jest prawdą, że Rada dokonuje merytorycznej oceny tak jak to zostało napisane, ponieważ dokonuje jedynie oceny formalnej. W jej ocenie możliwość oceny merytorycznej kandydatów posiada jedynie Prezydent jako osoba posiadająca najsilniejszy mandat. Prezydent w interesie społecznym przygląda się publicznym ocenom wyroków często niesprawiedliwie wydawanych przez sędziów, które w następstwie są przedmiotem skandali społecznych, na co często środowisko sędziowskie nie zwraca uwagi. Wyraziła pogląd, że Prezydent jako „ostatnia zapora” ma prawo do dokonania oceny z zakresu moralności, etyki i sprawiedliwości, itd. Nawiązując do podsumowania stanowiska zapytała, jakie to są nadzwyczajne sytuacje, w których Prezydent może odmówić powołania sędziów. Podkreśliła, że

w żadnych przepisach nie ma podstawy prawnej, która określa, że w nadzwyczajnych sytuacjach Prezydent może podejmować takie czy inne decyzje. Decyzja Prezydenta jest arbitralna, dyskrecyjna, samodzielna i nie musi się z niej tłumaczyć. W jej ocenie wzywanie Prezydenta świadczy o nieznajomości Konstytucji oraz o nieznajomości historii Polski i pokazuje wyobcowanie środowiska sędziowskiego.

Sędzia Jan Grzęda zwrócił uwagę na pewną niekonsekwencję. Stwierdził, że kiedy ktoś nie był jeszcze sędzią nie zdążył się określić, jakim będzie sędzią, lecz jeżeli sędzia chce awansować w momencie, gdy pokazał się jedynie ze złej strony to należałoby go usunąć ze służby a nie blokować jego powołanie.

Posel Krystyna Pawłowicz poinformowała, że osoba, która nie jest jeszcze sędzią ma pewne doświadczenia i może być znana z innej działalności. W jej ocenie sędzia nie ma racji.

Sędzia Waldemar Żurek podkreślił, że poseł wraz z parlamentarzystami z klubu partyjnego PIS brali udział w głosowaniu nad kandydaturami oraz brali udział w zespołach, wysłuchaniach, analizie akt i wtedy nie widzieli oni wraz z panią poseł tych błędów, które miały się stać podstawą odmowy Prezydenta, który mógł podnosić te wszystkie argumenty, o których wiedział przed procesem nominacji. Poinformował, że z tych samych względów co pani profesor Krystyna Pawłowicz wyciąga całkowicie przeciwne wnioski odnośnie braku jakiegokolwiek obowiązku. Podkreślił, że polska Konstytucja jest bardzo podobna do zapisów Konstytucji ukraińskiej, którą badała kiedyś Komisja Wenecka i powiedziała, że akt wręczenia przez Prezydenta jest aktem jedynie mającym podnieść rangę zawodu i jest swego rodzaju aktem uroczystym a nie jest prerogatywą Prezydenta. Jakby był prerogatywą Prezydenta, zgodnie z oceną poseł Krystyny Pawłowicz, to musiałby być regulowany aktami rangi podustawowej dającymi możliwość formalnego badania przez Prezydenta kandydata. Wyraził pogląd, że odmowa powołania bez podania uzasadnienia po tak wieloetapowym konkursie jest niedopuszczalna i jest działaniem niedemokratycznym. Podkreślił, że prawnicy znają kilka wykładni. Zgodnie z wykładnią literalną Prezydent ma prawo odmówić powołania członków Rządu lecz tego nie robi, ponieważ nie ma systemu prezydenckiego tylko parlamentarno-gabinetowy. Podkreślił, że widzi również taki zapis przy powoływaniu sędziów. Przypomniał również, że istnieją

wykładnie historyczne i celowościowe. Wykładnia celowościowa polega na nie oddawaniu władzy jednej osobie. Podkreślił, że stoi na stanowisku, aby Rada ujęła w opinii, że Prezydent ma w Radzie swojego przedstawiciela, poprzez którego może wywierać bardzo znaczący wpływ. Nie wyobraża sobie, że w momencie, gdy przedstawiciel Prezydenta podnosi na posiedzeniu plenarnym Rady argumenty przemawiające przeciwko kandydatom, Rada go zignoruje. Nie ma wątpliwości, że akt powołania sędziów jest aktem uroczystym natomiast nie jest prerogatywą Prezydenta, dlatego będzie głosował za stanowiskiem zespołu.

Posel Krystyna Pawłowicz sprostowała, że parlamentarzyści nie biorą do końca udziału w pracach Rady, ponieważ są przegłosowywani i są w mniejszości w wyniku czego wszystkie kandydatury, które środowisko sędziowskie uzna za właściwe przegłosowuje. Ponadto podkreśliła, że parlamentarzyści nie są obecni na wszystkich posiedzeniach Rady i w rezultacie nie wiedzą (nawet głosując) kogo popierają. Podkreślił, że mówienie o tym, że parlamentarzyści również popierali kandydatury w momencie, gdy tak naprawdę nie są w posiadaniu takiej samej wiedzy co środowisko sędziowskie, jest niesprawiedliwe.

Sędzia Krzysztof Wojtaszek poinformował, że współpraca Prezydenta z Krajową Radą Sądownictwa wynika z trójpodziału władzy, z zasady równowagi władzy i równoważenia się władz. Przypomniał, że podczas spotkania Prezydium Rady z Prezydentem sam Prezydent widzi celowość takiej współpracy.

Posel Krystyna Pawłowicz zapytała co jest efektem rozmów z Prezydentem.

Sędzia Krzysztof Wojtaszek poinformował, że Prezydium Rady spotkało się po raz pierwszy z Prezydentem w dniu 2 września, na którym wyznaczył on osobę do współpracy z Radą.

Senator Stanisław Gogacz, odnośnie udziału parlamentarzystów w posiedzeniach plenarnych Rady, podkreślił, że stanowisko Rady jest przedstawiane jako stanowisko całego gremium a nie poszczególnych jej członków. Nie wyobraża sobie żeby jeden z głosów byłby ważniejszy od całości i przechylałby szalę całości. Stanowisko KRS jest stanowiskiem całości Rady i nie ma tu o czym dyskutować. Podkreślił, że te zapisy, są w Konstytucji, natomiast dowolne interpretacje, jakie znajduje się

w przedstawionych ekspertyzach konstytucjonalistów nie są adekwatne do tego, żeby odpowiedzieć sobie na pytanie, czy Prezydent powinien uzasadniać swoje decyzje odnośnie niepowołania. W jego ocenie skoro Prezydent powinien uzasadniać swoją decyzję odnośnie niepowołania to powinien również uzasadniać decyzję odnośnie powołania. Ponadto podkreślił, że ważną kwestią jest rozumienie definicji prerogatywy. Przypomniał, że Konstytucja wymienia kiedy Prezydent nie musi uciekać się do kontrasygnaty, nie musi uzasadniać, zaś posiada władzę do wydania arbitralnych decyzji. Jeżeli chodzi o tzw. „ściłą współpracę” Krajowej Rady Sądownictwa i Prezydenta, która powinna być dwuetapowa. W jego ocenie procedura powołania sędziego posiada więcej niż dwa etapy, ponieważ przed rozpatrywaniem kandydatur przed Radą kandydaci są oceniani przez Zgromadzenie, Kolegium. Zgodził się ze słowami poseł Krystyny Pawłowicz odnośnie ścisłego trzymania się Konstytucji. Ponadto przypomniał, że Prezydent również odpowiada przed Konstytucją, dlatego zaapelował, aby nie bać się o jego postępowanie.

Sędzia Jan Kremer stwierdził, że z pewnym zdziwieniem przysłuchuje się wielkiemu oburzeniu odnośnie współpracy pomiędzy organami państwowymi. Przypomniał, że dotychczasowi prezydenci spotykali się z Radą, spotkania i wymiana poglądów organów konstytucyjnych jest niewątpliwie elementem współpracy. Ponadto pogląd, że Prezydent tylko w nadzwyczajnych sytuacjach może odmówić powołania jest istotny w kontekście orzeczeń Sądu Najwyższego. Przypomniał, że zdarzyła się sytuacja, w której obok całej procedury, także przed Radą, kandydat odwoływał się do Sądu Najwyższego. W jego ocenie z art. 144 ust. 3 pkt. 17 Konstytucji wynika, że Prezydent nie może odmówić tylko musi powołać, ponieważ przepisy mówią, że Prezydent powołuje sędziów oraz o tym, że sędziowie są powoływani.

Sędzia Gabriela Ott zaproponowała wykreślenie słowa „ścistej”.

Sędzia Waldemar Żurek zaproponował uzupełnienie stanowiska o wytłumaczenie roli przedstawiciela Prezydenta RP w trakcie obrad Rady, ponieważ w jego ocenie jest to pokazanie, że Prezydent za pośrednictwem swojego przedstawiciela ma wpływ na dalsze postępowanie przed Radą.

Sędzia Krzysztof Wojtaszek poddał pod głosowanie propozycję sędziego Waldemara Żurka dotyczącą uzupełnienia stanowiska o wy tłumaczenie roli przedstawiciela Prezydenta RP w trakcie obrad Rady.

* Rada przy 1 głosie „za”, 7 głosach „przeciw” oraz 8 głosach „wstrzymujących się” odrzuciła propozycję sędziego (przy obecności 16 osób).

Sędzia Krzysztof Wojtaszek poddał pod głosowanie propozycję sędzi Gabrieli Ott dotyczącą usunięcia słowa „ścistej”.

* Rada przy 12 głosach „za”, 1 głosie „przeciw” oraz 3 głosach „wstrzymujących się” zaakceptowała propozycję sędzi (przy obecności 16 osób)

Sędzia Krzysztof Wojtaszek poddał pod głosowanie stanowisko zespołu wraz z naniesioną poprawką.

* Rada przy 12 głosach „za”, 3 głosach „przeciw” oraz 1 głosie „wstrzymującym się” zaakceptowała propozycję (przy obecności 16 osób)

Stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 września 2016 r., stanowi załącznik nr 44 do niniejszego protokołu.

(.....)

* Obrady Krajowej Rady Sądownictwa w dniu **15 września** trwały od **godz. 8.30 do godz. 14.10.**

(.....)

* Obrady Krajowej Rady Sądownictwa w dniu **16 września** rozpoczęły się o **godz. 9.10.**

(.....)

pkt 3 porządku obrad:

Sędzia Sławomir Pałka zawnioskował, aby uchwałę w sprawie zagrożenia niezawisłości sędziowskiej przedstawić do wiadomości Premierowi oraz Marszałkowi Sejmu.

* Rada przy 11 głosach „za” oraz 2 głosach „przeciw” zaakceptowała propozycję sędziego (przy obecności 13 osób).

(.....)

* Obrady Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 16 września trwały od godz. 9.10 do godz. 11.50.

Protokołowal:

/-/ A. Pulikowski

Wiceprzewodniczący

Krajowej Rady Sądownictwa

/-/ płk Piotr Raczkowski

sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

BIURO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marek Golcew

Serwis internetowy Krajowej Rady Sądownictwa przechowuje informacje i uzyskuje dostęp do informacji już przechowanych potrzebnych do prawidłowego działania strony internetowej oraz w celach statystycznych w tzw. plikach "Cookies" na komputerze użytkownika.

Brak zmiany ustawień przeglądarki internetowej oznacza zgodę na przechowywanie i uzyskiwanie dostępu do tych informacji na komputerze użytkownika przez serwis internetowy Krajowej Rady Sądownictwa.

[Krajowa Rada Sądownictwa](#) / [Rzecznik prasowy](#) / [Komunikaty](#) / [Odmowa powołania sędziów](#)

Odmowa powołania sędziów

Uprzejmie informuję, że Krajowa Rada Sądownictwa otrzymała postanowienie Prezydenta RP o odmowie powołania 10 kandydatów wskazanych przez Radę do pełnienia urzędu sędziego. Postanowienie Prezydenta RP nie zawiera uzasadnienia.

Sędzia Waldemar Żurek
Rzecznik Prasowy
Krajowej Rady Sądownictwa

[< powrót](#)

Serwis internetowy Krajowej Rady Sądownictwa przechowuje informacje i uzyskuje dostęp do informacji już przechowanych potrzebnych do prawidłowego działania strony internetowej oraz w celach statystycznych w tzw. plikach "Cookies" na komputerze użytkownika.

Brak zmiany ustawień przeglądarki internetowej oznacza zgodę na przechowywanie i uzyskiwanie dostępu do tych informacji na komputerze użytkownika przez serwis internetowy Krajowej Rady Sądownictwa.

Krajowa Rada Sądownictwa / Aktualności / 2016 / wrzesień / Komunikat Rzecznika Prasowego Krajowej Rady Sądownictwa po zakończeniu Nadzwyczajnego Kongresu Sędziów Polskich

Aktualności

Rok | 2016
Miesiąc | wrzesień

Komunikat Rzecznika Prasowego Krajowej Rady Sądownictwa po zakończeniu Nadzwyczajnego Kongresu Sędziów Polskich

Serdecznie dziękuję wszystkim uczestnikom Nadzwyczajnego Kongresu Sędziów Polskich za liczne przybycie i aktywny udział. Niestety w komentarzach pokongresowych, w niektórych mediach, pojawiają się informacje, które wymagają natychmiastowego sprostowania.

Należy zdementować informację jakoby członkowie Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa na spotkaniu z Prezydentem RP, w przeddzień Kongresu (2.09.2016 r.), zaproponowali, by w planowanych zmianach ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, Rada na jedno stanowisko sędziowskie przedstawiała Prezydentowi 2 kandydatów, do wyboru. Rada jest przeciwna takiemu rozwiązaniu, które pojawiło się w maja 2016 r., w rządowym projekcie zmiany ustawy o KRS. Także Prezydent RP nie jest jego zwolennikiem. Niepokojące są jednak wypowiedzi przedstawiciela Kancelarii Prezydenta RP, który w programie TVP INFO stwierdził, że po spotkaniu z Prezydentem jego uczestnicy wydali oświadczenie, w którym uznali prerogatywę Prezydenta do nominacji sędziowskich. Chciałbym podkreślić, że takie oświadczenie nie zostało wydane, a piątkowa rozmowa Prezydium Rady z Prezydentem była wstępem do dalszego dialogu, który ma być kontynuowany na spotkaniu ze wszystkimi członkami Krajowej Rady Sądownictwa. Przedstawiciele Rady uczestniczący w spotkaniu stwierdzili jedynie, że gdyby, po przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatów na sędziów, pojawiły się jakieś nowe okoliczności dotyczące tych osób, o których Rada wcześniej nie wiedziała, to istnieje procedura wznowienia postępowania. Prezydent RP ma też w składzie Krajowej Rady Sądownictwa swojego przedstawiciela, który ma możliwość bezpośredniego wpływania na wybór kandydatów.

Przedstawiciele Krajowej Rady Sądownictwa podkreślili, że Rada nie zajęła jeszcze stanowiska w sprawie odmowy nominacji 10 sędziów przez Prezydenta RP i zajmie się nim na posiedzeniu plenarnym we wrześniu. Jednocześnie chciałbym przypomnieć, że istnieje stanowisko Rady przyjęte 13 grudnia 2007 r., które jednoznacznie określa kompetencje Rady i kompetencje Prezydenta w procesie nominacji sędziów. Jest ono dostępne na stronie www.krs.pl

Niepokoi także sposób, w jaki media publiczne relacjonują i komentują przebieg Kongresu. Mówi się w nich o politycznym spotkaniu grupy zbuntowanych sędziów, tendencyjnie dobiera rozmówców o jedynie słusznych poglądach, pokazuje, że sędziowie zgromadzeni na Kongresie wysłuchali nieformalnego hymnu Unii Europejskiej, a nie pokazuje, że Kongres rozpoczął hymn Polski. Dołączają do nich niektórzy politycy, np. Joachim Brudziński, mówiący, że „nie cofniemy się ani o krok” czy Patryk Jaki, stwierdzający, że „jesteśmy (chodzi prawdopodobnie o rząd) na wojnie z elitami prawniczymi”. Jest to retoryka wojenna nie prowadząca do jakiegokolwiek konstruktywnego dialogu. Także wypowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, sędziego Łukasza Piebiaka budzi głębokie zdziwienie. Sugerował on, że Nadzwyczajny Kongres Sędziów Polskich to przedsięwzięcie polityczne. Warto zwrócić uwagę, że jako

wiceminister sprawiedliwości niejednokrotnie, zastępując swojego Szefa, zasiada w Sejmie w ławach rządowych. Przykre, że nie dostrzega w swoim zachowaniu naruszenia zasady apolityczności, a zarzuca je sędziom, którzy rozmawiają, jak obronić w Polsce konstytucyjne zapisy trójpodziału władzy.

Przypominam, że na władzy sądowniczej ciąży konstytucyjny obowiązek dialogu z pozostałymi władzami. To nie może być jedynie pusty zapis. Dialog ten powinien się toczyć na forum Krajowej Rady Sądownictwa. Jednak przedstawiciel władzy wykonawczej – Minister Sprawiedliwości, który wchodzi w skład Rady z urzędu, praktycznie nie bierze udziału w posiedzeniach plenarnych i nie prowadzi dialogu z sędziami. Sędziowie zawsze zapraszają na swoje spotkania najważniejsze osoby w państwie: prezydenta, premiera, marszałków Sejmu i Senatu, przewodniczących klubów parlamentarnych. Niestety na Nadzwyczajny Kongres Sędziów nie przybył żaden przedstawiciel władzy wykonawczej i ustawodawczej reprezentujący rządzącą większość. Tym bardziej niepokoją wypowiedzi przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, którzy tuż po zakończeniu Kongresu mówią o „sędziokracji”, o służeniu sędziów samym sobie i podają przykłady innych krajów, w których liczba sędziów przypadająca na 100 mieszkańców jest mniejsza. Nie dodają tylko, że w tych krajach znacznie mniejsza jest także liczba spraw, którymi sądy muszą się zajmować. W Polsce, rocznie, to ponad 15 mln spraw, a kolejne uchwalane ustawy wciąż poszerzają zakres pracy sądów i tę liczbę.

Pojawiają się też próby zdyskredytowania dorobku Kongresu poprzez komentarze mówiące, że uczestniczyło w nim jedynie 1000 sędziów, czyli niespełna 1/10 wszystkich. Tymczasem warto wiedzieć, że Nadzwyczajny Kongres został zwołany w rekordowo krótkim czasie, udział w nim był dobrowolny, a 1000 uczestników, którzy zadeklarowali swój przyjazd do Warszawy w tradycyjnym czasie urlopów to wielki sukces. Ograniczona liczba miejsc nie pozwalała na przyjęcie wszystkich zgłoszeń, a i tak trzeba było, oprócz największej sali, dodatkowo wynająć dwie inne, które także zapełniły się sędziami. To najlepiej świadczy o niepokojach z jakim sędziowie obserwują to, co dzieje się w procesie tworzenia i stosowania prawa przez władzę wykonawczą i ustawodawczą.

Uchwały i wypowiedzi uczestników Kongresu najlepiej pokazują, że w trakcie obrad poruszano wszystkie najważniejsze problemy, które nurtują sędziów: brak rzeczywistych reform wymiaru sprawiedliwości, które usprawniłyby pracę i pozwoliłyby na skrócenie czasu rozpoznania wpływających spraw, zmniejszenie liczby spraw, którymi sądy muszą się zajmować, racjonalizacja przydziału spraw dla jednego sędziego, ale także sytuacja sędziów w Turcji. Jednak niektórzy komentatorzy pomijają te punkty obrad Kongresu i skupiają się jedynie na zagadnieniach związanych z Trybunałem Konstytucyjnym. Sędziowie mają obowiązek wypowiadania się w sprawach dotyczących prawa, bo to oni je stosują i będą musieli mierzyć się także z wątpliwościami natury konstytucyjnej.

Warto przypomnieć, że sędziowie to jedna z władz konstytucyjnych, która ma prawo do bezpośredniego informowania o swoich wątpliwościach. Często słychać zarzuty, że sądy nie komunikują się ze społeczeństwem, ale, kiedy na Kongresie omawiane są zagadnienia dotyczące reform, które pozwoliłyby usprawnić pracę sądów, ten fragment nie jest pokazywany w mediach publicznych. Apelujemy więc do wszystkich dziennikarzy i mediów o rzetelne i obiektywne relacjonowanie przebiegu Nadzwyczajnego Kongresu Sędziów Polskich i dziękujemy tym, którzy w taki sposób informowali o tym wydarzeniu.

Sędzia Waldemar Żurek
Rzecznik Prasowy
Krajowej Rady Sądownictwa

Spotkanie Prezydenta z prezydium KRS

Spotkanie z członkami prezydium Krajowej Rady Sądownictwa. (fot. Krzysztof Sitkowski / KPRP) (1 / 3)

W piątek Prezydent Andrzej Duda spotkał się w Pałacu Prezydenckim z członkami prezydium Krajowej Rady Sądownictwa.

Przewodniczący KRS sędzia Dariusz Zawistowski przedstawił kluczowe tematy, które stały za prośbą KRS o spotkanie z Prezydentem: niepowołanie przez Andrzeja Dudę sędziów oraz projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Przedstawiciele KRS podkreślili, że nie podważają prerogatywy Prezydenta do niepowołania sędziów, za zasadne uznają jednak zwracanie się Prezydenta do KRS z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Prezydent zaznaczył, że w jego ocenie, nie ma silnego państwa bez sprawnie działającego wymiaru sprawiedliwości, cieszącego się zaufaniem społecznym. Zwrócił uwagę, że spoczywa na nim ogromna odpowiedzialność związana z powoływaniem sędziów, i każdą decyzję podejmuje po wnikliwym rozważeniu kandydatury, tak, aby do stanu sędziowskiego trafiały osoby godne pełnienia tej funkcji, a konkretne nominacje sędziowskie nie wzbudzały wątpliwości społecznych. Rozważając problematykę powoływania sędziów, Andrzej Duda podkreślił konieczność zwiększenia jawności procedury powoływania sędziów.

Odnosząc się do projektowanej zmiany ustawy o KRS, Prezydent wyraził wątpliwości dotyczące zaproponowanego rozwiązania polegającego na przedstawianiu Prezydentowi przez KRS dwóch kandydatów na każde wolne stanowisko sędziowskie.

Prezydent złożył deklarację współdziałania, także na polu legislacyjnym, z Krajową Radą Sądownictwa dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz polepszenia procedury wyboru sędziów, na czym – zgodnie ze wspólną deklaracją – wszystkim uczestnikom spotkania niezwykle zależy.

Poleć znajomemu

PREZYDENT.PL

Krajowa Rada Sędownictwa
ul. Piłsudskiego 30
02-546 Warszawa

Nr WO-078-5/17

dot. VII SA.25.2016.AJK

Sęd. P. Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2017 -02- 03
ZAL.	NR .....